

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1081/2023
19.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела неовлашћено коришћење туђег возила у саизвршилаштву из 213. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Страхиње Јанића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину К 129/23 од 27.04.2023. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 291/23 од 24.08.2023. године, у седници већа одржаној дана 19.10.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Страхиње Јанића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину К 129/23 од 27.04.2023. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 291/23 од 24.08.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину К 129/23 од 27.04.2023. године окривљени АА и ББ оглашени су кривим због кривичног дела неовлашћено коришћење туђег возила у саизвршилаштву из 213. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика, за које је окривљеном АА утврђена казна затвора у трајању од 1 (једне) године, а окривљеном ББ је утврђена казна затвора у трајању од 8 (осам) месеци и због кривичног дела спречавање и ометање доказивања у саизвршилаштву из члана 336. став 2. у вези члана 33. Кривичног законика, за које је окривљеном АА утврђена казна затвора у трајању од 1 (једне) године и новчана казна у износу 10.000,00 динара, а окривљеном ББ је утврђена казна затвора у трајању од 8 (осам) месеци и новчана казна у износу од 10.000,00 динара, па је окривљени АА осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 10 (десет) месеци и новчану казну у износу од 10.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде и одређено је да ће, уколико окривљени наведену новчану казну не плати у остављеном року, иста бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна не може бити дужа од 6 месеци, а окривљени ББ је осуђен на јединствену казну

затвора у трајању од 1 (једне) године и 2 (два) месеца и на новчану казну у износу од 10.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде и одређено је да ће, уколико окривљени наведену новчану казну не плати у остављеном року, иста бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна не може бити дужа од 6 месеци, с тим што се окривљенима у казне затвора на које су осуђени урачунава и време које су провели у притвору, како је то наведено у изреци пресуде.

Истом пресудом окривљени су обавезани да солидарно накнаде трошкове кривичног поступка настале пред ОЈТ у Зрењанину у износу од 30.348,83 динара, као и трошкове кривичног поступка настале пред Основним судом у Зрењанину у износу од 12.207,66 динара, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, као и да накнаде трошкове кривичног поступка настале пред ОЈТ у Зрењанину и пред судом, а на име ангажовања бранилаца по службеној дужности, о чијој ће висини бити одлучено посебним решењем, док су ослобођени обавезе плаћања судског паушала, а оштећена ВВ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парницу.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину Кж1 291/23 од 24.08.2023. године, у ставу првом, одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених и ОЈТ у Зрењанину и првостепена пресуда потврђена, док је ставу другом одбијен као неоснован предлог браниоца окривљеног АА за укидање притвора.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Страхућа Јанић због повреде закона из члана 74. став 3. и 441. став 1. и 4. ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. ЗКП, без навођења повреде закона, али из образложења захтева произилази да се ради о тачки 1) наведене одредбе, са предлогом да Врховни суд преиначи побијане пресуде и окривљеног АА ослободи од оптужбе или да побијне пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против које је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче повреду закона из члана 74. тачка 3) ЗКП, наводима да је окривљеном АА, повређено право на обавезну одбрану, јер му је према ставу браниоца, у периоду након што је ухапшен, а пре него што је спроведен надлежном јавном тужиоцу „фактички било одређено полицијско

задржавање“, односно исти је био лишен слободе, због чега је према наводима захтева, окривљени морао имати браниоца, и то од момента хапшења.

Одредбом члана 74. тачка 3) ЗКП прописано је да окривљени мора имати браниоца ако је задржан или му је забрањено да напушта стан или је притворен – од лишења слободе, па до правноснажности решења о укидању мере.

Одредбом члана 291. ЗКП прописано је да полиција може неко лице ухапсити ако постоји разлог за одређивање притвора (члан 211.), али је дужна да такво лице без одлагања спроведе надлежном јавном тужиоцу. Приликом довођења, полиција ће јавном тужиоцу предати извештај о разлозима и о времену хапшења.

Одредбом члана 293. став 1. ЗКП прописано је да је јавни тужилац дужан да ухапшеног који му је доведен поучи о правима из члана 69. став 1. овог законика и да му омогући да у његовом присуству, уз коришћење телефона или другог електронског преносиоца порука обавести браниоца непосредно или на други начин како је даље овом одредбом прописано. Ставом 2. ове одредбе прописано је да ако ухапшени не обезбеди присуство браниоца у року од 24 часа од када му је то у смислу става 1. овог члана омогућено или изјави да не жели да узме браниоца, јавни тужилац је дужан да га без одлагања саслуша.

Из списка предмета произилази да је МУП РС-ПУ у Зрењанину, Основном јавном тужиоцу у Зрењанину доставио кривичну пријаву са прилозима, између осталог, против окривљеног АА, због постојања основа сумње да је учинио кривично дело неовлашћено коришћење туђег возила из 213. став 1. Кривичног законика, а у оквиру које се налази извештај о полицијском хапшењу и спровођењу окривљеног АА надлежном јавном тужиоцу од 08.02.2023. године. Затим, из списка произилази да је истог дана, након пријема кривичне пријаве јавни тужилац саслушао окривљеног, који је пре саслушања поучен о својим правима из члана 68. став 1. и 69. став 1. ЗКП и о праву да узме браниоца, а чије присуство окривљени није захтевао, што је констатовано на записнику, као и да је, након саслушања јавни тужилац ставио предлог за одређивање притвора окривљеном, о ком предлогу се, такође истог дана, окривљени изјаснио у смислу члана 212. ЗКП, пред судијом за претходни поступак Основног суда у Зрењанину, након чега је суд донео решење о одређивању притвора према окривљеном АА.

Код напред наведеног, Врховни суд налази да окривљеном АА није повређено право на одбрану, јер није повређена одредба члана 74. тачка 3) ЗКП, с обзиром да је окривљени у поступку након одређивања притвора, имао браниоца по службеној дужности, адвоката Страхињу Јанића, при чему, од стране органа поступка пре одређивања притвора у односу на окривљеног АА, није донето никакво решење о задржавању. Из наведених разлога, супротни наводи у захтеву браниоца окривљеног АА, су оцењени као неосновани.

Такође, као неосновани су оцењени наводи браниоца којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводима да се

правноснажне пресуде заснивају на доказима на којима се према одредбама ЗКП пресуда не може заснивати, и то на признању окривљеног АА датом пред ОЈТ у Зрењанину дана 08.02.2023. године и на исказу сведока малолетног ГГ, који је, према ставу браниоца, био саучесник окривљених, због чега је морао бити упозорен да није дужан да одговара на поједина питања

Ово пре свега из разлога што из списка предмета произилази да се првостепена пресуда не заснива се само на овим доказима већ и на бројним другим доказима изведеним у законито спроведеном поступку, таксативно наведеним на страни 8. у четвртом пасусу првостепене пресуде, па је очигледно да би и без доказа, на које као незаконите указује бранилац, била донета иста пресуда и окривљени АА оглашен кривим због кривичних дела неовлашћено коришћење туђег возила у саизвршилаштву из 213. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и спречавање и ометање доказивања у саизвршилаштву из члана 336. став 2. у вези члана 33. Кривичног законика.

При томе, по оцени Врховног суда, исказ сведока ГГ је доказ који је изведен у складу са Закоником о кривичном поступку, будући да из записника о испитивању овог сведока произилази да је исти испитан и упозорен у складу са одредбама Законика о кривичном поступку, пред јавним тужиоцем ОЈТ у Зрењанину дана 01.03.2023. године у присуству законског заступника ДД, а затим и пред судом дана 24.04.2023. године, када је остао при исказу датом пред јавним тужиоцем, а којом приликом је његовом испитивању, поред законског заступника присуствовао и психолог, док из списка предмета и то пре свега, кривичне пријаве и оптужног акта, произилази да овај сведок, супротно наводима браниоца, никада није имао својство саучесника у поступку који се водио против окривљеног АА.

Поред наведеног, Врховни суд налази да је окривљени АА у предметном кривичном поступку први пут саслушан пред Основним јавним тужиоцем у Зрењанину на записнику Кт 213/23 од 08.02.2023. године, због кривичног дела неовлашћено коришћење туђег возила из 213. став 1. Кривичног законика, за које с обзиром на запрећену казну није прописана обавезна одбрана у смислу члана 74. тачка 2) ЗКП. Том приликом окривљени је, као што је већ наведено, поучен о својим правима из члана 69. став 1. и члана 68. став 1. ЗКП и позван да се изричито изјасни о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, те упозорен да ће га уколико не обезбеди присуство браниоца у року од 24 часа од часа када му је то омогућено у смислу члана 293. став 1. ЗКП или изјави да не жели да узме браниоца, јавни тужилац саслушати, након чега је окривљени изјавио да не жели да ангажује браниоца и да ће одбрану изнети сам.

С обзиром на све изнето, Врховни суд је оценио као неосноване наводе захтева за заштиту законитости да су побијане правноснажне пресуде донете уз учињену повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног побија правноснажну пресуду због неправилне одлуке о кривичној санкцији у смислу одредбе члана 441. став 1. ЗКП и погрешно цењених околности које су од значаја за одмеравање казне, те надаље у захтеву као разлог

подношења формално наводи и повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено, не указујући при томе на повреду закона приликом примене одредаба о трошковима поступка, већ износећи сопствени став да материјалне прилике окривљеног не дозвољавају да исти буде обавезан да сноси трошкове поступка, што по оцени Врховног суда, представља чињенично, а не правно питање, дакле повреду одредбе члана 440. ЗКП .

Међутим, Врховни суд се у разматрање и оцену ових навода захтева, није упуштао, обзиром да повреде одредби чланова 440. и 441. став 1. ЗКП, не представљају дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, сходно члану 485. став 4. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић